

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Pallás Rudolf*

Cím: *Asszonyok beszélgetnek.*

Forrás: *Népszava.*

Bp.
(Hely)

9. 16. II. 94
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

361. 1

Hely

Idő

"1916"

Személy

Helvst

Asszonyok beszélgetnek...

Pesti nyomorúságok.

Perzselő sugaraival kinez, gyötör ez a nagy, iromba tüzgolyó. Futnék, menekülnék előle, de sugárkévei lenyüggöznek, eltikkasztanak. Bágyadt bandukolással kutatom az enyhetadó árnyékot és így eljutok a Városliget nagy sétányába; oda, ahol azelőtt ilyenkor az iskolásfiúk footballjátéka verte magasba a port, télen pedig mesterséges jégpálya kínálta a szórakozást. Sokáig nem is hívták másként ezt a nagy területet, mint: a „Mesterséges“.

Most gondosan parkozott sétányként szolgálja a szegényebb néposztályt, amelynek gyermekei olyannyira nélkülözik a fővárosban az efajta tereket. Hangos, vidám gyermekzsvájba kerülök, mignem kifürkészem a padot, ahol lepihenhetek. A kisebb-nagyobb emberek ügyet sem vetnek a hőségre, a nap perzselő sugaraira: úgy belemélyednek a gondtalan játékba, hogy öröm nézni. Talán nem is tudják, hogy háború van... Nagyon megindító ez a gondtalan pajzánkodásuk.

Közelebb érek a kiszemelt padohoz és tisztességtudóan megsüvegelem azt a két ismeretlen asszonyt, akik már régebben letelepedtek oda.

— Megengedik? ...

— Csak tessék, nagyon szívesen; hiszen nem is a miénk. Mindenkinek joga van leülni ezekre a padokra ...

Kissé zavarba hoz ez a barátságos bőbeszédűség, de tulteszem magam az ilyen csekélységen. Végtére is — így okoskodtam — érthető, ha manapság a nők barátságosak egy épkézláh

emberrel. Később beláttam, hogy nem ennek köszönhettem a nagy szívéllyességet.

Mindkét asszony varnivaló holmit szorongat az ölében. Szorgalmasan öltögetnek. Hosszabb-rövidebb időközökben pedig kutató pillantásokkal mérik végig a játszóteret: a gyermekeikre ügyelnek. Később észreveszem, hogy a két asszony összeség, de ügyet sem vetek rá. Azután egy harmadik asszony is érkezik. Két fiúcska halad mellette. Amint a padhoz érnek, köszönnek egy nagyot, de a másik pillanatban már futnak a pajtások közé. Az anyjuk mellénk telepedik. Úgy látom, ez az asszony is törzsvendége e sétánynak. Szomszédnőm egész természetes hangon mondja neki:

— No, maguk szépen elkésnek. Majd kereshetnek egy másik padot.

Ez a célzás félig-meddig rám is vonatkozott, aki kiszoritottam egy törzsvendéget. Ugylát-szik, az az előbbi szívéllyesség erre vonatkozott és tehát nem is volt valami nagyon őszinte.

Az asszonyok között megindul lassan-lassan a hangos diskurzus. A szomszédnőm viszi a szót. Az újonnan érkezett asszonyhoz fordul:

— Hát hol az ördögbe időzött ma ilyen sokáig?

— Ugyan, hagyjon már... Hiszen zsirnap van ma. Muszáj megvárni a soromat, mert különben mivel főznék. Azután meg olyan pechem volt máma... Már majdnem én következtem volna, hát egyszerre csak összeesik előttem egy asszony. Tudja, viselős volt, szegény... meg a nagy meleget se bírta.

— Ó, az ostoba, hát mit áll oda nagy has-sal ...

— Igen ám, de azt mondta, nincs senkije, akit küldhetne; gyereket meg nem küldhet, annak nem adják ki a zsirt.

— Nem adják, nem adják ...

— Hát persze, hogy nem adják. Maga mindig csak okoskodik, pedig még egyszer se volt ott.

— Nem bizony, mert nekem van odahaza elég zsirrom.

— Van... Hát van. De nincsenek mindenkinek falusi, jómódu rokonai! Jönne csak egyszer oda, majd nem beszélne olyan könnyen. Már többször voltak ott elájulások és mégis ott kell ácsorogni. Nem lehet ezt másképp csinálni. Köll, hogy mindenkinek jusson zsir. Nem mindenki áll ugy zsir dolgában, mint maga. Oszti ha mindenkinek adnának, amennyit akar, csak annak jutna, akinek sok pénze van. Mi meg mi a fenével főznénk? ...

Erre már megszólal a harmadik asszony is: — Jó, jó, ebben igaza van, de azért lehetne ezt másképp is csinálni. Lássá, a liszt meg a kenyér is jegyekkel lesz elosztva: mégse kell ott ácsorogni a pékboltok előtt. Csinálják a zsirral is ilyenformán.

— Hát ebbe' igaza van. De ha egyszer így van, én nem csinálhatom másképp.

Elhallgatnak. Látszik rajtuk, hogy komolyan törik a fejüket mindazon, amit most beszélgettek. A szomszédnőm is meglapul. Csak később szólal meg ismét:

— Hallották, hogy a Freundné gyereke meghalt?

— Melyik? A Sárka?

— Az... az. Mit csodálkoznak ezen? Hát nem hallották a napokban, hogy bélhurutja volt? Én nem is számítottam rá, hogy meggyógyítják. Nagyon oda volt az már, szegény...

— No igen, de azért mégis meglepő. Hiszen most sok gyerek lesz bélhurutos, azért még nem biztos, hogy annak a gyerekeknek okvetetlenül meg kell halni.

— Szegény Freundné. Képzelem, hogy oda van. És a férje tudja már?

— Hát bizonyosan megírta neki. Bár mondta, hogy nem meri megírni, mert az az ember megbolondul fájdalomában. Nagyon helyes kis kölyök volt a Sárka...

— Mitől kapta ezt a nyavalyát?

— Mitől? Ki az ördög tudná azt. Bizonyosan tejtől. Hiszen a Freundné éppen a multkor mesélte — nem emlékeznek erre? —, hogy a tejesét 500 koronára büntették meg.

— Igaz... igaz.

— Nohát. Valószínűleg nem azért sózták rá ezt a bírságot, mert prima tejet mért ki.

— Hát hogyha a Freundné tudta ezt, minek vette tőle továbbra is a tejet?

— Minek?... De furcsa maga. Hát hova ment volna? Hisz örülnie kellett, hogy kap egyáltalán valahol. Miért, olyan nagyon könnyű ma tejhez jutni? Igen, könnyű, de tudja kiknek? Azoknak, akik ott följebb, abba a szép fehér pavillonba járnak. Azok zabálhatnak, megnyit akarnak. Csakhogy oda nem mindenki mehet el a gyerekeivel...

A gesztusaiból kivettem, hogy a Központi Tejesarnok városligeti kioszkjára célzott. Nagyon belemelegedett a beszédbe, mert szóhoz sem hagyta jutni társnőit, csak lélegzetet vett és mindjárt folytatta:

— Meg azután tudják-e, hogy nem is igen adnak szivesen tejet. Inkább csinálnak abból mindenféle más terméket, csakhogy drágábban adhassák el. Tegnap nekem is azt mondta a tejesem, hogy: tessék yoghurtot venni. És tudják, mi az? Olyan, mint az aludtej. Csakhogy drágább. Két deci 30 fillér. Egy liter telér. Pedig mind a Kettő csak tiszta tej. Egyiket hát 3 korona. Az aludttejből meg két deci 20 fillér kell alvasztani, a másikat — a yoghurtot — pedig be kell oltani. De nem ám valami drága oltószerezettel, hanem egyszerű yoghurttal. És mégis, mennyivel többet hoz nekik a konyhára. Ezért nem nagyon törik magukat, hogy tiszta tejet adjanak el.

Talán tovább is folytatta volna, de ismét egy érkező asszony zavarta meg. Összébb húzódtunk, hogy helyet szorítsunk neki. Barátságos, humoros kedvű, asszonykának látszott, mert mindjárt megjegyezte:

— Igaz, hogy így majdnem egymás ölébe kerülünk, de hát: sok jó ember fér meg egy akármilyen kicsi helyen.

Ezen azután jót mulattunk. De ő nem zavartatta magát:

— A sok jó emberről jut eszembe: most olvasom éppen „Az Est”-ben, hogy annak a szegény postásnak, aki nyomorusága miatt egy évig lopta a csomagokat, most egészen jól jár a családja: a férjet becsukják, mert lopott, a családnak pedig eddig már több mint 2000 koronát gyűjtöttek a jó emberek csupa szánalomból. Már én is arra gondoltam, hogy lopni küldöm a férjemet, hátha megszánják a jó emberek...

Általános kacagás. Az egyik asszony megkérdi:

— De mit szól ehhez az ideához a férje?

— Azt mondja: nem bolond lopni, ha nem biztos, hogy az ő esetét is megírják „Az Est”-ben. Mert enélkül csak dűtyi lenne a vége, de gyűjtés nem.

Elhallgatom ezt a beszélgetést és eszembe jut, hogy nem is olyan rövid az az ész, amely hosszú haj alatt húzódik meg. Valóban: mit ér az, ha egy ilyen postás esetében sikerül egy ügyes újságírónak megmarkolnia a társadalom lelkiismeretét? Mit ér az? Ezek nyomorára, kinlódására és pusztulására ügyet sem vet a társadalom. De még a riporterek sem veszik ezt észre mindnyájan. Vagy ha igen: alig-alig merik megírni... kivált mostanában.

Az asszonyok jót mulattak ezen a postáshistórián, de azért később, amikor már kissé lecsöndesedtek, megszólalt közülük az egyik, aki eddig csak ritkán beszélt:

— Szeretném tudni, miért nem mozdultak meg a jó emberek akkor, amikor még a Kőrösi utcában két gyermeket lehetett volna megmenteni... Szegény Kiss Kálmáné, neki nem jutott idejekorán egy színes riport, neki bűnhődnie kell. És ki tudja, hány él még ebből a fajtából?!

Nyomasztó csönd követte szavait. A mosoly eltűnt az ajkáról. Az asszonyok maguk elé meredve ültek a padon. Látszott rajtuk, hogy mindegyiküknek az eszébe egy hatalmas gondolat tartja lefogva.

Néhány perc múlva egy egész kis gyermekcsereg közeledett a padhoz. Mindegyik asszonynak az ölébe jutott belőlük. És különbs: mint ha most mindegyik asszony a szokottfól is erősebben szoritotta volna magához a gyermeket...
Pollák Rudolf.